

Primorski List

Gočljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

IZHAJA vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo. CENA za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone. Za manj premožne 4 krone za celo leto.

NAROČNINO in oznanila sprejema upravništvo v Gorici, na Placuti št. 12. ROKOPISE sprejema uredništvo v Gorici, Dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Kdo bo državni poslanec?

Gre se za poslanca kmečkih občin. Do zdaj je bil g. grof Alfred Coronini, ki se je ob nevilnosti umaknil na svoj solnčni grad na Cingrofu. Vprašanje je: Kdo bo od zdaj poslanec naših kmečkih občin? V prvi vrsti je „Sloga“ poklicana, da poišče moža sposobnega za tako odlično narodno naročilo. Ali bojimo se, da „Sloga“ nima še gotove misli o tej važni stvari, kakor je ni imela, ko se je šlo zadnjic za poslanca v doželni zbor. Bojimo se, da pride „Sloga“ s svojimi kandidatom prepozno, ker liberalna stranka — Tuma-Gabrščekova — je vže našla poslanca in dela zanj. A kdo je ta izvoljeni mož?

Dr. Josip Stanič.

advokat in grajšček v Gorici. Stvar je vže kolikor toliko dogovorjena: dr. Stanič pojde na Dunaj, dr. Tuma mu bo vodil pisarno za visoko letno plačo in ne bo za zdaj odpiral svoje pisarne. Stanič — Tuma — Gabršček je odbor treh mož, ki bo ustanovil in učvrstil na Goriškem odločno liberalno stranko proti Gregorčičevi in proti naši.

Dr. Jos. Stanič poslanec! Kaj naj rečemo na to? Osebe dr. Staniča ne bomo napadali, toda njegovo mišljenje je tako, da ne sme biti poslanec slovenskega ljudstva.

Dr. Josip Stanič ima sicer — in to mu ni v nečast — lepo lastnost, da svoj liberalizem priznava. On se ne skriva za fraze kakor drugi, on kaže očitno, kar je in pove vsakemu, če treba, v obraz, da je liberallec, da nima vere, da krščanstvo je njemu le človeški nauk i. t. d. Toda ta iskrenost ne opere nikomur madeža brezverstva.

Dr. Jos. Stanič je prenašel človek, kakoršen najslabše služi v politiki.

Dr. Stanič nima smisla za krščansko-socialno organizacijo delavskega ljudstva, katero bi imel zastopati. On se je vže preveč — kako bi rekli, da ne bi osebno žalili — preveč pogospodil in se tudi ni učil tega vprašanja, da bi razumel gorje naših siromakov. Kot poslanec bi torej zaviral organizacijo tistih kmečkih ljudi, katerih koristi bi imel zastopati.

Dr. Jos. Stanič torej ne more biti poslanec kmečkih občin. Njegova izvolitev bi pomenila novo zmešnjavo na Goriškem. Zatorej volilci, pozor o pravem času!

Goriškim Slovincem je zdaj silno potreba krščanskega moža, ker le na podlagi krščanskih načel bo mogoče stranke združiti na složno delovanje, katero nam je tako potrebno. Liberalizem je razpor, krščanstvo je mir in sprava. — Treba nam je pa tudi treznega moža, ki bo znal taktno in previdno voditi slov. politiko.

Kdo bi bil tak mož med nami? Poznamo več ko enega in upamo, da bo pravi izvoljen, ali za danes hočemo — čisto na svojo odgovornost in brez dogovora z drugimi — priporočati volilec v pomislek, ali bi ne bilo še najbolje naprositi dr. Jos. vit. Tonklija?

Dognano je zdaj — gospodje so se sami ovadili —, da so ga l. 1891 in 1895 vrgli in zavrgli neplemenito, grdo...., Bila bi torej,

rekel bi, naša narodna dolžnost poravnati krivico in vrniti čast možu, ki je časti vreden. Dr. Jos. Tonkli je mož krščanskega mišljenja brez vsake hinavščine, poštenjak brez kovarstva, trezen in v politiki skušen mož, od vseh spoštovan.

Ravno takega moža pa je na Dunaju zdaj treba. Razmere so namreč zdaj take v našem državnem zboru, da se z gorečnostjo in silo nič ne opravi, ampak le z modro diplomacijo pri vladarju in pri vladi.

Dr. Tonkli pa je diplomat, kakoršnega Slovenci zdaj nimamo na Dunaju. Slišali smo iz ust svetnih in duhovnih poslancev — v Ljubljani in v Istri — tožbe, da nimajo na Dunaju moža, ki bi znal diplomatično razpčavljati naše zahteve z vlado. Za ta posel (za druga opravila bodo drugi skrbeli) bi bil za zdaj najboljši dr. Jos. Tonkli, ako bi hotel vnovič prejeti to častno narodno naročilo. Tonkli in Gregorčič bi se prav dobro spopolnjevala na Dunaju in doma. Ne dvomimo tudi, da bi se moža poravnala sebi v čast in narodu v korist. Vsakega razpora mora biti enkrat konec.

Mi smo rekli svojega, zdaj pa naj izpregovori „Sloga“, a volilci naj — razsodijo.

POLITIČNI PREGLED.

Ministerstvo Wittek je skoraj končalo svojo prvo nalogo. Uveljavilo je nujne državne potrebe s pomočjo § 14. Čaka še konec delegacijskih sej, potem pa morda že gre. Kakor se vidi, se briga novo ministerstvo malo za svojo drugo nalogo, da bi sprajilo Nemce in Čehi. Novo leto zahteva zopet novega ministerstva. Pripravlja se že koalicijsko ministerstvo, ki bo zopet s cela uradno. Predsednik mu utegne biti Koerber.

Odprava časniškega koleka je potrjena. Ravno tako predlog o zbolšanju služabniških plač. Deželni zbori so večinoma v enodnevnem zasedanju izgotovili načrt o pobujanju davkov v novem letu. V češki deželni zbor so prišli po dolgi abstinenci Nemci. A vladni krogi, kateri stavijo veliko upanja v spravo Nemcev s Čeni se utegnejo vendar motiti.

V delegacijah so Čehi uprašali zunajnega ministra, ali je kaj storil proti izganjanju Čehov iz Nemčije. Zunajni minister jim ni dal povoljnega odgovora. Potrnil se je pa nemški oficijozni list „Post“, da nam razjasni (?) politiko Nemčije. Naslikal je najprej Nemčijo kot najpravičnejšo državo sveta. Povedal je, da hoče Nemčija Avstrijo varovati ruskega strica in sploh navala Slovanov. „Post“ trdi, da preti Avstriji nevarnost le od Rusije. Nemčija dobro ve, da so Čehi nasprotni trozvez, a na Čehi se ne bo ozirala. Prepričana je, da se ne bo ozirala avstrijska vlada na želje Čehov. Tako govori oficijozni nemški list o Čehih, katerih je v Avstriji 6 milijonov. Vemo, da preti željam Nemčije v Avstriji le ena nevarnost, namreč Avstriji zvesto mišljenje Čehov in drugih Slovanov. Nemčija hoče sicer varovati Avstrijo, ali samo zato, da jo nazadnje sama pogoltne. Čas je, da bi enkrat spoznala naša vlada, da smo ji Slovani edini prijatelji, ne pa Nemci in Mažari!

V Italiji je vlada pomilostila člana „Mafije“. Mafija je tajno politično društvo v Siciliji. Kakor smo že zadnjic poročali je iz preiskave jasno, da so člani Mafije izvrševali tudi najgrozovitejša hudodelstva. Voditelj društva je bil senator Palizzolo, kateri je sedel Josedaj v italijanski zbornici. Mafija je bila v zvezi s tatovi, roparji in morilci. Palizzolo je bil prav za prav samovladar Sicilije. Gorje tistemu, kateri se mu je zameril: Spravil ga je ob imetje, ob čast ali ob življenje. Tako je bil umorjen Notarbartolo, samo ker se

je zameril Palizzolu. Morilci bodo sicer kaznovani, a Palizzolo bo sedel zopet v zbornici. Klobuk z glave pred italijansko zbornico!!

Srbski kralj Aleksander se je vrnil z Dunaja v Srbijo. Razširila se je novica, da se poroči z nadvojvodinjo Elisabeto, 16 letno hčerko najkneza avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa. A pri žalostnih političnih razmerah v Srbiji je ta zakon za zdaj nemogoč.

Vojska v južni Afriki. Angleški general Metthuen je postavil, ko je šel proti mestu Kimberley, pri mestu De Aar generala Frencha, da bi varoval železnico, katera pelje k morju. A general French ni hotel ostati na mestu. Hotel je na svojo roko delati. Buri pa so ga tako izvršno zapeljali, da se zdaj z njimi bori pri Colesbergu, tri dni hoda daleč od svojega prvotnega mesta. Prepustil je generala Metthuenusa usodi. V zadnjem času so se dali Buri v veliko veselje Angležev zmagati pri Colesbergu. Seveda ne misli noben Anglež, da so majhne zmage samo vaba, ki jo mečejo Buri generalu Frenchu, da jim gre v zanjke. Kako velika je bila zmaga Angležev pri Colesbergu, nam kažejo številke: Burov je bilo ranjenih 4, mrtva 2. V Natalu je poskušal že večkrat angleški general Buller pregnati Bure iz močnih postajank pri reki Tugeli, a dosedaj zaman. Pripravlja se nova odločilna bitka v Natalu. Upamo, da bo ostala sreča Burov zvesta!

Amerika. V zjedinenih državah je simpatija do Burov vedno večja. Starešinstvo glavnega mesta New-York je sprejelo v zadnji seji sledečo resolucijo: 1. Častitamo Burov k dosedanjim zmagam. 2. Upamo, da bo zmaga do konca na strani pravice, to je Burov. 3. Obsojamo nečloveško postopanje naše vlade proti ustašem na Filipinah.

DOPISI.

Z dežele. „Izvrstno, imenitno“ sem uskliknil, ko sem prebral novi list: Slovenski učitelj, katerega prvo št. sem dobil na ogled. Vsa vsebina pričča, da je novi list zares glasilo krščansko mislečih učiteljev. Slika največjega slovenskega izgojitelja, škofa Slomškega, na čelu lista ni le slepilo, kakor je bila dolgo let na čelu zloglasnega „Učiteljskega Tovariša“, ampak je slikani izraz vsebine, iz katere veje pristno Slomškovo katoliško in slovensko mišljenje.

Hvala Bogu! Vendar so še slovenski učitelji, ki neustrašeni očitno spoznavajo sveto katoliško vero in so pripravljene zanj bojeviti se z uma svitlim mečem proti svojim zaslepljenim tovarišem. Ves list kaže, da je pero pisateljevo res uma svitli meč, dobro nabrušen in čist ko sonce, brez liberalnih in socialno-demokratskih madežev.

Obupal sem že nad prihodnostjo slovenskega ljudstva, čegar mladina je izročena učiteljem, ki so na občenem zboru „Zaveze“ v Gorici pokazali, da so pristaši protiverških liberalcev in zajemajo svoje mišljenje iz predalov brezverskega „Učiteljskega Tovariša“. Novi list pa mi pričča, da nismo še propadli katoliški Slovenci, da so še učitelji krščanskega mišljenja in da jih bo še veliko več, ako bodo vestno prebrali novi list, ter se v njem medsebojno navduševali za svetinje slovenskega ljudstva. Primorski učitelj! „Slovenski učitelj“ naj Vam bo ognjišče, pri katerem se ogrevajte za katoliška načela, katera odina so zmožna uzgojevati koristne ude človeške družbe. Učitelju, ki nasprotuje nazorom, katere razvija program no-

vega lista, duhovniki — od Boga nastavljeni uzgojevatelji slovenskega ljudstva, ne moremo zaupati. Z učitelji pa, katerih krščansko mišljenje se kaže v novem listu, duhovniki gremo roko v roki v boj za blagor našega ljudstva! Če nam Vi, krščanski učitelji, odgojite krščansko mladino, Vas smemo ponosno imenovati: „naši učitelji“. Res je, da hoče novi list napraviti razpor med učitelji in sicer načelen razpor, nikar pa prijateljskega; združiti pa hoče vse slovenske učitelje s katoliškim slovenskim ljudstvom, od katerega jih je odcepilo liberalno mišljenje.

Vi, duhovni sobratje, podpirajte novi list, priporočajte ga, saj vam bo pomočnik v Vašem peslu.

Ti pa, krščansko ljudstvo, veseli se, ker novi list ti je porok, da se ti bo mladina uzgojevala v pristno katoliškem, narodnem duhu.

Duhovnik.

Libušenjske slike. Menda l. 1898. so libušenjsko cerkev poslikali. Ko smo gledali te slike, nam je prišla v spomin mična dogobica. Zdi se nam, da kaj dobro razlaga in ocenjuje libušenjske slike.

Gostilničar je naprosil slikarja, naj mu nad vrata gostilnice naslika leva, da bodo vsi vedeli, kje je „pri levu“. Slikar vpraša, kako naj naslika leva: priklenjenega ali brez verige. Z verigo bi bilo dražje. Seveda se gostilničar odloči za cenejšo. „Pa če ga naslikam brez verige, vam uide“ pregovarja gostilničarja. On pa tega ne veruje in ukaže naslikati leva brez verige. A glejte, pride prvi dež in lev — uide, izgine, ker je bil naslikan z vodenimi barvami. Gostilničar prime slikarja, ki ga pa zavrne: „Saj sem vam naprej povedal, da vam nepriklenjen uide.“

Nekako tako na Libušjem. Možem se je zdelo škoda denarja, slikarju pa barv in truda.

Slike niso namreč izdelane. Komaj da je skicirano in v naglici malo nadrgneno. A kakor kažejo te skice, slikar ni brez duha in bi bil naredil lahko kaj dobrega, ako bi se bil malo več potrudil.

Iz Solkana. (Občinske volitve). Nameravali smo molčati o naših občinskih volitvah Toda, ker so naši „ljubeznivi prijatelji“ poročali o njih v „Piccolo“, moramo tudi mi spregovoriti. „Piccolo“ kvasi o dveh strankah, klerikalni in ultraslovenski ter liberalni in Lahom prijazni. O strankah sploh v Solkanu ni govora. Res pa je, da so nekateri mizarji in drugi Lenassijevi delavci na zadnjih volitvah delali za Lenassija. Čulo pa se je, da Lenassi hoče biti in ga nekateri hočejo za župana. Zato pa so stopili na noge drugi, da preprečijo to nakano. In res so Lenassijevi prvi dan krepko nastopali, tudi malo zabavljali so, a drugi dan jim je upadel pogum, in Lenassi ni več starešina. V drugem in v prvem razredu pa je bila volitev mirna. — Tudi so poročali „Piccolo“, da je moral g. vikarij kronberški prisiljen zapustiti volilno dvorano, kar je tako pristna laž, kakor je „Piccolo“ pristen žid.

Res pa je, da so nasprotniki bili nasilni ter so med ljudstvom sosebno agitovali z drvmi in moko, katero je g. Lenassi delil o božiču mej reveže. Tudi trobijo okoli, da Lenassi daje občini vsako leto 400 kron za uboge, a da nihče ne ve, kam zginejo. A dozdaj jih nikdar občina ni še prejela, ter jih najbrže ne bo. G. Lenassi pa naj pomisli, je li njemu na čast taka agitacija. Onim pa, ki vedno govore, da Lenassi redi Solkanec, povemo, da, kolikor Lenassi daje zasluzka Solkanecem, vsaj toliko ga dajo tudi Solkanci Lenassiju. Kaj morda daruje les mizarjem? Ali ga prodaja brez dobička? Spametujte se že! Novo starešinstvo pa nastopaj krepko in odločno v blagor občine!

Iz Primorske Švice. (Trente) Sedaj ko nimajo ljudje prav posebnega dela, preskrbe se tudi z drvmi za celo leto. Pa pri tem delu se ne trudijo prav posebno. Drevje posekajo na takem kraju, da jima samo pridreči pred hišo. In zato delo jim je posebno zimski čas prav ugoden. Visoko gori nad kako pečino posekajo drevje, obsekajo veje in privlečejo na primeren kraj, od koder samo zdrči brez kake muje v dolino. Spomladi plavijo tudi les v „doželo“ in pri tem delu so posebno spretni; seveda so navadno za svoj trud premalo plačani. Ljudje dočakajo navadno visoko starost, ako se prej ne pobejejo. Mnogo jih je starih 80 let in še več. Neka žena je stara že 92 let, ktera pa je že pet let v postelji in je postala že popolnoma otročje pameti. Mladina gre navadno vsa v svet. Dekleta gredo služiti v Trst, fantje pa navadno k rudarjem ali drvarjem. Tako je že skozi celo leto kakih 50 mladenčev na Ogrskem v neki šumi, kjer delajo kakor črna živina, samo da si pridobe nekaj denarja. Že celo leto niso prišli do ljudi, ker so 16 ur oddaljeni od bližnje vasi. Kedar pišejo domov, prosijo svoje domače, naj molijo zanje, da bi se zopet enkrat srečno vrnili. Tako je odločen naš ubogi „Svicar“ za večnega trpina,

pa je vendar pri vsem tem še zadovoljen. Denarja nimamo, tako modrujejo, a jesti imamo dovolj, hvala Bogu! namreč — nezabeljene čmpe (krompir) in pa kozje mleko. Naj bi se že vendar enkrat kaj storilo v korist temu ubogemu ljudstvu.

NOVICE.

Naš kardinal dr. Missia. Uhod našega kardinala v cerkev sv. Štefana v Rimu dne 21. dec. je bil zelo slovesen. Pri sv. maši so peli bogoslovci zavoda Germanika. Pri slovesnosti so bili navzoči nadškof De Neckere, nadškof Zardetti, general dominikanskega in frančiškanskega reda ter general usmiljenih bratov, dalje avstrijski poslanik in mnogo druge duhovske in posvetne gosposke. Pri ustupu je kardinala latinski nagovoril vodja Germanika o. Biederlack. Eminencija kardinala je odgovarjal tudi v latinskem jeziku. Mej drugim je rekel, da imejmo zaupanje v luč, ktera bo gotovo svetila za sedanjini temnimi časi in da imejmo svoje oči nepranehomu obrnene proti nebu, kakor mučenik sv. Štefan.

Na Božič so bogoslovci Germanika napravili veselico v proslavo novega kardinala. Ob tej priliki so bogoslovci peli v dveh korih pesem (sequentia) iz stare oglejske mašne knjige. Ta pesem se je pela v oglejskem patriarhatu do časa rimskega papeža Pija V. (1566-1572) Rimski papež Pij V. je izdal novo mašno knjigo za cel svet. Iz te knjige pa je izostala lepa oglejska pesem. Hrani se zdaj le še v starih oglejskih mašnih knjigah. Prvotna koralna melodija te pesmi je zelo podobna melodiji: *Lauda Sion*. Ob tej priliki pa je slavni glasbenik Lorenzo Perosi zložil za to pesem figuralno petje. Pesem, katero so bogoslovci poklonili Njega eminenci v prekrasni izdaji, slove:

1. Plebs fidelis Hermacoro
Gratulemur in honore,
De quo Marci successore
Gaudet Aquileia.
Ljudstvo verno, svetemu
Mojorju — poklonimo se s
častjo, on je svetega Marka
naslednik, — njega veselili
se stari Oglej.
2. Cuius consors Fortunatus,
Qui est vere fortunatus,
Nam cum illo coronatus
Passione socia.
Njemu je pomočnik-družnik
Srečke (Fortunat,) —
po pravici srečen imenovan,
— ker je bil z onim
kronan — v istem britkem
trpljenju.
3. Gentem cuius veterem
Reddens fide puberem
Afflictus in carcere
Hermacoras mititur.
Ljudstvo pogansko, ki
je za grehom propalo, —
je se sv. vero pomladil —
ali na žalost veliko — se
ga oblastniki v ječo vrgli
4. Qui contemptis omnibus
Poenis et tortoribus,
Non minus, non precibus
Nec terrore frangitur.
Ni se vstrašil kazni —
ni se ustrašil baričev —
ni ga potrla strahovanje
— niso ga ganile prošnje.
5. Quo precante Dominum
Pro se et pro ceteris
Fulget Pater luminum
In occulto carcere.
Na njegovo priprošnjo
pri Bogu — za so in za
tovariše — je Bog, oče
luči, — razvetil temno
ječo.
6. Pontianus igitur
Lumen missum caelitus
Videt et efficitur
Templum Sancti Spiritus.
Poncijan? pa, ko je zagledal
— luč, ki je prisijala
z neba, — se je spreobrnil
k sv. veri — in je postal
tempel sv. Duh.
7. Fama lucis astantatur,
Coea lumen contemplatur,
Fide patris liberatur
Puer a demenio.
Glas o tej luči je šel
daleč na okrog, — slepa
žena je izpregledala, — se
sv. vero je oče — hčer
otel od hudobnega duha.
8. Unde multi baptizati
Manu Sancti Fortunati
Dant honorem Trinitati
Credunt Dei Filio.
To videti, se jih je dalo
krotiti mnogo — roki sve-
tega Mojorja — ki so od
slej častili presveto Tvojico
— in so v rovali v Božjega
sina Jezusa.
9. Quem Sevastus nomine
Seu se vastans crimino
Pro Christi certamine
Vinctum tradit carceri.
Tudaj je Sevast? sv. Mo-
horja — bojevnik, ki se
je za Kristusa boril —
zopet vrgel vklenjenega v
ječo — ali je s tem tudi
samega sebe oskrnil.
10. Ubi simul socias
Christo reddunt gratias
Illatas iniurias
Adscribentes muneri.
V ječi sta svetnika eno-
dušno — prepevala Bogu
hvalo — vedoč, da trpita
krivico — radi svoje svete
službe.

1) V temni noči se je ječa razsvetlila.

2) Čuvaj v ječi.

3) Oglejski glavar.

Noctu quorum opere
Die scit religio,
Decollat in carcere
Gentis superstitio.

11.

Njiju, kojih trud — je
osvetlil krščansko vero —
so po noči v tamni ječi —
obglavili neverni maliko-
vavci.

12.

Quorum qui capitibus
Serta dat victoriae
Nos eorum precibus
Configuret gloriae.

Amen.

Večni Bog, ki je ovenčal
— njiju glave z vncem
zmage — naj po njiju pri-
prošnji — tudi nam podeli
njiju večno slavo.

Amen.

Njega eminenca kardinal, knez nadškof se je vrnil iz Rima (črez Asizi, Bolonjo v Padovo) v ponedeljek ob 7. zvečer v spremstvu tajnika in kanonika bar. Oehra (Gradec) in dr. Elberta (Novo mesto.) Na kolodvoru so ga pozdravili duhovniki iz mesta, dvorni svetovalec Al. pl. Bosizio in drugi gg. Prvo vprašanje Njega eminence je bilo po bolnem kanoniku Stef. Bensi. Žalibog, da so mu morali odgovoriti, da je bolnik silno slab. — Njega eminenci želimo v novem letu čvrstega zdravja, da bo mogel opravljati svoja res velika opravila.

Zdravje rimskega papeža Leona XIII. Liberalni časopisi zaganjajo pogostoma v svet novico, da je Leo XIII. nevarno obolel. Ko papež to izve, jim skoro vsakikrat napravi malo preglavico. Letos pred božičnimi prazniki so ti časopisi zopet trobili v svet o nevarni boleznih rimskega papeža In Leo XIII? Na Božič je, kakor nalašč, imel vse tri maše zaporedoma, kar se ni še nikdar zgodilo, od kar je papež! Njegovo zdravje mora biti železno, ker stoji zdaj že 90 let, pa je na duhu in telesu še vedno čvrst!

† Bensa Stefan, kanonik stolne cerkve, ravnatelj kn. nadšk. pisarnice, vitez Franc Jožefovega reda, je zaspal v Gospodu dne 2. t. m. ob 4 pop. Maševal je zadnjič dne 24. dec., a kralu po maši ga je vetika slabost prisilila v posteljo.

Vpadal je vidno od dne do dne. Dne 1. t. m. ga je pozno v noč previdel se sv. sakramenti za umirajoče preč. g. župnik Wolf. Drugi dan v jutro je izgubil zavest. —

Porojen je bil ranjki v Št. Mavru ob Soči, 5. aprila 1829. Šole je dovršil v Gorici, kjer so mu bili sošolci: † A. Marušič, † Št. Kofol, † Zuchiatii, Jare in drugi. Bil je priden dijak, ali vedno šibkega zdravja. Ob koleri l. 1854. so mu skoraj vsi domači pomrli. Posvečen za mašnika 20. dec. 1851. je prišel za kapelana in učitelja najprej v Slovrenc pri Mošti, potem v Št. Danijel na Krasu (1852-3) in v Kanal (1853-4). Radi šibkega zdravja, a še več radi redke sposobnosti si ga je pok. nadškof Andrej privzel za kapelana l. 1855. (31. okt.). Drug mu je bil pokojni Rajčević, poznej nadškof zaderski. Postal je potem v pisarnici kancelist, tajnik, kancelar in slednjič ravnatelj ordinarijatne pisarne, l. 1871. kanonik in l. 1896. kanonik-skolastik. Bil je uprav. ustanovljen za pisarnico, a pod vodstvom r. nadškofa Gollmayra tudi izvrstno izvežban. Delal je v eno mēr, v kolikor ga ni zavirala bolehnost.

Osebo je bil ranjki pohleven, potrpežljiv in prijazen mož, a skoraj vedno zamišljen v svoja uradna opravila. — Svojemu dobrotniku, r. Gollmayru, je bil s celo dušo udan in hvaležen — Zadnja leta mu je pešal spomin.

Bensa je bil pobožen duhovnik, strogo cerkvenega mišljenja, usmiljenega srca in radodaren svojim in ubogim. Za svoj rod je imel gorko srce, če prav je malo komu razodeval svoje rodoljubje. Podpiral je vse naše slov. zavode v Gorici in se veselil slov. napredka. Ko je pa svoje ljubil, ni imel prav nobenega sovraštva do druge narodnosti.

Prepirov ni maral. — Zapustil nam je zgled delavnega moža, ohranimo mu časten spomin. Duša njegova naj v Gospodu počiva, a truplu bodi lahka zemlja.

Hovar Franc, dekan bovški, je vnovič hudo obolel. Priporočamo bratom, da naj molijo zanj.

Volitev dež. poslanca. V čeraj, dne 3. januarja, so gg. veleposestniki od 10. ure predp. do 3. pop. volili poslanca za deželni zbor mesto odstopivšega grofa Alfreda Coroninija.

V volilno komisijo je vlada imenovala gg. grofa Lanthierja, Jos. Fabianija iz Kobdilja in Andr. Kocijančiča iz Podgore. Volilci so na predlog g. Ant. Jakovičiča izvolili gg. Koradič Ignacija, J. Plesa, Mohorčiča in A. Zuchiatija. Predsednikom je bil izvoljen g. A. Kocijančič. Po prebranjem dot. volilnem zakonu je začela volitev. Izvoljen je od „Sloge“ postavljeni kandidat g. Oskar Gabršček s 102 glasovoma. Gosp. grof. Lanthieri, katerega so volili Italijani in Nemci in katerega je tudi *clada* na vso moč podpirala, je dobil 50 glasov. Lanthierja so volili vsi mestni in nekateri okoličanski ital. volilci. Od Slovencev je dobil le par glasov.

Skoraj neverojetno se zdi, da je vlada hotela postaviti Slovincem kot poslanca g. Lanthierja! No, če je to res, potem pač ni težko vladati v Avstriji!

Goriški deželni zbor se snide za en dan še-le meseca sušca!

Imenovanja. Bivšega pravosodnega ministra *Kindingerja* je cesar imenoval predsednikom deželnega sodišča v Trstu.

— Minister Bernd je imenoval ravnatelja mariborske gimnazije *dr. Glowackega* v štajarski deželni šolski svet. Ta je prvi Slovenec v štajarskem dež. šol. svetu!

— *Dr. J. Bezjak*, profesor na mariborskem učiteljski, je imenovan okrajnim šolskim nadzornikom za šolske okraje: Slovenska Bistrica, St. Lenart in mariborska okolica. Nence to imenovanje zelo peče! Videti je, da Slovenci na štajarskem napredujejo! Živeli!

— *G. Ivan Feigel*, računski oficijal pri tukajšnjem gozdarskem uradu, je imenovan *recidentom* istotam.

— Okrajni komisar pri namestništvu v Trstu, *Filip baron Winkler*, je imenovan provizoričnim namestniškim tajnikom.

Občinske volitve v Vipavi so končane. V III. razredu je skoraj soglasno prodrla katoliško-narodna stranka, v I. in II. razredu pa je zmagala liberalna stranka s pomočjo „častnih“ občanov. V II. razredu je komisija nepostavno stopala in katoliška narodna stranka podala protest in uložila na politično oblasnj. prošnjo, da se volitve razveljavijo.

Gotovo je, da je liberalna stranka zmagala letos zadnjic!

Volitev župana v Št. Andrežu je bila dne 28. dec. preteklega leta. Izvoljen je g. Andrej Lutman. Podžupani pa so gg. Jožef Molar, Franc Paskulin in Jožef Hobar. Naloga tako odlične občine, kakor je St. Andrež, je zelo važna! Zato kličemo: Može, na delo!

„Zavednost“, politično društvo v Podmelcu se zopet-zavoda. Sredi januarja priredi občni zbor. Tudi čitalnica ga misli takrat imeti.

Služba postrežnika se odda s 1. februarjem v „Šolskem domu“ v Gorici. Prošilci naj uročijo prošnje osebno v 14 dneh ter naj navedejo v njih svojo starost in dosežani posel, kakor tudi število in starost otrok. Plača po dogovoru. V Gorici, 2. januarja 1900. Predsednik.

Društvo „Lega Nazionale“ je objavilo oklic na italijanske rojake, v katerem opisuje svoje delovanje na Primorskem. Iz tega oklica posnemljemo: 1. da daje društvo leten prispevek za bodoče tržaško vseučilišče. 2. da podpira dijake italijanskega gimnazija v Pazinu. 3. da podeljuje stipendije vseučiliščnikom, ki se posvetijo italijanskemu slovstvu. 4. da daje vsako leto 7000 gl. za učiteljske kandidate. 5. da vzdržuje ljudske šole pri sv. Križu blizu Trsta, pri sv. Kolumbanu blizu Kopra, pri sv. Nedelji blizu Poreča, v Holmu blizu Pinguenta, v Stridonu blizu Portole, v Podgori blizu Gorice, v Devinu. 6. da vzdržuje otroške vrte pri sv. Križu blizu Trsta, v Pazinu, na Soškem Mostu, v Ločniku, v Padgori in v Devinu. 7. da zida zdaj novo šolo v Rabacu pri Alboni in razširja šolo pri sv. Križu. 8. da razdeljuje med učence knjige, jedila, obleke itd.

Kakor je videti, je delovanje zelo obsežno. Od te strani prati slovenski narodnosti resen sovražnik.

V Boljunu v Istri so se vršile pred dvema tednoma občinske volitve. V tretjem in drugem razredu so zmagali Hrvatje. V prvem razredu so Italijani napeli vse sile in so tudi res že za zdaj zmagali s 7 glasovi večine. V občinskem zastopu je 13 Hrvatov in le 5 Italijanov. Tako je tudi ta občina prišla v hrvatske roke.

Občinske volitve v Kastvu (v Istri) so se izvršile s sijajno zmago hrvatske stranke. Hrvatje so sijajno zmagali v vseh treh razredih. Občina šteje nad 3000 volilcev. Volitve so se vršile 18. 19. 20. in 21. dec. minolega leta. Italijani si že 20 let prizadevajo, da bi to občino dobili v svoje roke!

„Gospodarska zveza“ na Kranjskem je pričela dne 27. dec. v Katoliškem Domu socialno predavanje. Prvi dan je predaval *dr. Sustersič o pravnem življenju zadruga, ravnatelj Sajovic o knjigovodstvu in dr. Krek o Raiffeisenovih posojilnicah.*

„Gospodarska zveza“ na Kranjskem je res blagoslov v celi gospodarski organizaciji. Take zveze potrebujemo tudi na Goriškem. Ali tukaj ima vsaka glava svojo pamet. Dr. A. Gregorič je osnoval svojo zvezo, dr. Tuma pa svojo! Nobena teh dveh zvez nas pa ne more zvezati. Goričani smo res za pariško razstavo!

Kronska veljava. V smislu cesarske naredbe z dne 21. sept. 1899 je stopila s 1. januarjem 1900 na mesto avstrijske veljave kronska veljava kot jedino zakonita deželna veljava. V sled tega določa § 9 splošnega predpisa, da se morajo posluževati c. kr. oblasti in uradi, počenši s 1. januarjem 1900, pr. vsem notranjem in vnanjem uradovanju le kronske veljave. Davčni zavezanci bodo morali v vseh tiskovinah, ki jih treba izpolniti, n. pr. v napovedih za osebno dohodnino in rentnino, potem v napovedih o nameminskih dohodkih, denarne vsote v kronske veljavi navajati.

Premembe pri pošti. Mnogi poprašujejo, kaj bo po novem letu se starimi dopisnicami in nakaznicami, katerih niso še porabili.

Odgovorjamo: Stare znamke in stare dopisnice bo mogoče rabiti še do 31. marcija 1900 l., samo da pritisnemo zraven še znamko, katero terja v dopolnilo zakon po novem letu. Na dopisnico, ki ima že znamko 2. kr. bo treba na pr. po novem letu prilepiti še znamko 1 vinarja. Poštni uradi imajo že na prodaj znamke po 1, 3, 5 in 25 vinarjev.

Stave poštnih nakaznic po 1/2 kr. se smejo rabiti še cel mesec januarij 1900 l., le da je treba denarne vsote zapisovati v kronah in vinarjih ter brisati v besedi gl. in kr. Po novem letu je nakaznicam cena 2 vinarja.

Sicer pa lahko vsakdo pri poštnih uradih premeni stare poštno, telegrafsko in telefonske vrednostne listine z novimi!

Ravtarjev hotel v Tolminu (tako pravijo Tolminci-jecam) ima te dni imenitnega gosta. Sv. Štefana dan so namreč prignali tistega zločinca, ki je par dni pred božičem prav po mesarsko porezal gospodinjjo in dekle v znani gostilni „pri Marijanici“ na Bači v Idrijski dolini. Mlad fant je s Ponikev doma. Vse kaže, da so žandarji prijeli pravega. Ker pa fant taji, so ga 27. dec. peljali na Bačo, da poškodovani, (ki sta ost. i. pri življenju) spoznata, ali je pravi ali ne.

Zaloigra v snegu (gl. 36. št. „Pr. L.“ preteklega leta) je končala z drugim dejanjem. Vozniki so sklenili težbo opustiti, ker: „Kdo se bo s kancelijami tožil!“ Sicer pa vse kaže, da se zaloigra, ali boljše: veseloigra še ponovi, sneg namreč zopet gre. Tolminci pravijo, da se je svet narobe obrnil, ker imamo tako hudo zimo.

„Slovenski Narod“ in pivo. Pred kratkim smo slišali v postnem vozu ta-le zanimivi pogovor. Dva gospoda sta oberala družabne razmere v nekem trgu ob Soči. Ravno sta zabavljala nad znano gostilno, češ, da toči slabo pivo. „Jaz sploh ne hodim več v to gostilno ravno zato, ker ima slabo pivo“, je dejal eden. Drugi mu je pritegnil: „Jaz sem jo tudi radi slabega piva opustil.“ Od piva sta presla na politiko. Ko sta obdelala goriški prepri, sta utarila po „Slov. Narodu“. „Umazan list“, „čifitski list“ in več takih prijaznih imen sta mu dajala. A tu se oglasi sopotnik, ki je do zdaj le molčal, in vpraša, če ima trška čitalnica „Slov. Narod“. Ona dva sta mu pritrtila. On pa dalje poprašuje: „Ali je že kdo izstopil iz čitalnice radi slabega lista, kakor sta vidva gospoda opustila ono gostilno radi slabega piva?“ — Skoda da nisem slišal odgovora, ker smo prišli do pošte, kjer sem moral izstopiti.

„Slovenec“ izhaja po novem letu v povečani obliki. Ta list je med vsemi slovenskimi listi najvrednejši. Zato ga priporočamo tudi pri morskim Slovincem najtoplejše. Proč z umazano cunjjo, kateri je ime: „Slovenski Narod“! Da se „Slovenec“ bolj razširi, zahtevajmo po vseh kramah, hotelih in kavarnah le njega! Naročnino 26 kron na leto sprejema „Katoliška Tiskarna“ v Ljubljani.

Slovenska služba Božja na Vestfalskem prepovedana. Na Vestfalskem v nemškem cesarstvu živi na stotine slovenskih delovskih družin, ki si iščejo tam kruha. Letos je ljubljanski škof poslal tje dva slov. frančiškana, da oznanujeta med delavci sv. vero in delita ubogim slov. delavcem sv. sakramenta. Toda nemška lutrovska vlada jim je prepovedala pouk v slovenskem jeziku ter pristavila, da bo tudi na drugih krajih nastopala z isto strogostjo.

Tako daleč sega luteranska nestrpnost! In ti lutrovci se upajo sv. katoliški cerkvi predbacivati nestrpnost?!

Za resničnega delavca ni prostora niti med socialnimi demokrati! Osreduje vodstvo socialnih demokratov v Avstriji in Nemčiji nima ni jednega pravega delavca (proletarca) v svoji sredi. Ravno tako je s socialno-demokratičnimi poslanci. Židov imajo med seboj dovolj, dasi je to izključno „delavska“ stranka!

Triintriideset otrok je utonilo na drsališču Freilinghien na nemško-francoski meji. Udl se jim je led.

Živ pokopan. V pokrajini Kansas v severni Ameriki je „umrl“ vsled vročinske bolezni v vojaški bolnici 70letni John Clark in bil pokopan na ukaz domačega zdravnika. Po njegovem pokopu je povedal jeden njegovih tovarišev, da so živega pokopali s tem je provzročil tolik hrup, da so za dva dni res mrtveca odgrabili. Po ne-
Prestanem drgnjenju njegovega telesa je prišel dozdevni mrlič zopet k sebi. Izpovedal je potem, da je bil ves čas pokopavanja v zavesti, tola ničesar ni mogel storiti, da bi preprečil pokop.

Naša država ima zemlje 676.648 štirinajških kilometrov. To zemlje je 39% njiv, 25% travnikov in pašnikov, 30% je gozta, 6% pa je nerodovitne zemlje. Naša država izvažajo svojih pridelkov za 814 milijonov goldinarjev, uvažajo pa jih za 714 milijonov goldinarjev.

Rusko časopisje bode pričelo svobodneje dihati. Odpravijo kavecijo časopisom ter bodo smeli kritikovati tudi vladne naredbe, kar je bilo do-
Slej strogo prepovedano.

„Mir“ — tednik. Glasilo koroških Slovincov, „Mir“, prične z novim letom izhajati kot tednik, t. j. vsaki četrtek. List je za Koroške

Slovence jako velike važnosti. Želeti je za to, da najde naročnikov in podpornikov tudi zanj, Koroške, ker se mu je boriti z mnogimi težavami. Naročnina iznaša na leto samo 2 gl. „Mir“ bode slej kakor prej hodil po poti, katero mu je odkazal njega ustanovitelj, monsignor *And. ej Einspieler*. Priporočamo „Mir“ rojakom, da si ga naročujejo ter s tem podpirajo edini slovenski list na Koroškem, a s tem tudi slovensko stvar ob meji.

Dopisniku iz Dolauje Vertojbe. Prosimo, da nam naznanite svoje ime. Brez podpisa ne moremo porabiti nobenega dopisa.

Socialne drobtinice.

Zadruga in konsumna društva. G. dr. Tuma je prenesel boj proti zadrugam s Kranjskega na Primorsko. Ustanovil je „Trgovsko in obrtno društvo za Goriško“, ki naj bi skrbelo za trgovce in obrtnike ter jih branilo proti krščansko-socialnemu gibanju. Mi želimo trgovcem in obrtnikom vse dobro. Bog daj, da bi se uresničila namera tega društva glede na kupčijsko zbornico v Gorici. Dokazati pa hočemo, da se trgovci sami sebi največ škodijo, ako se ustavljajo krščansko-socialnemu gibanju.

Naši trgovci so večinoma le majhni prekupčevalci, ki so vsi odvisni od tujega kapitala. En pogled samo na Gorico! Povejte nam, strastni bojovníki okoli „Soče“, ali bi ne bilo dobro, ako bi se v Gorici napravilo osrednje velike zadruga, ki bi zalagale s vsakovrstnim zanesljivim blagom po zmernih cenah naše male trgovce po mestu in po deželi? Trgovci sami bi imeli največ korist. Nespametno je, ako se trgovci upirajo socialni organizaciji, ker si s tem sami sebi škodujejo.

Dalje! Kakor vsi stanovji, je tudi trgovski stan zavoljo ljudstva in ne narobe. Kako smešno je tedaj, ako se zdaj trgovci postavljajo ljudstvu v nasprotje, kakor da bi ljudstvo ne imelo pravice si pomagati s zadrugami in konsumnimi društvi. Trgovci so popolnoma na krivi poti, ako potegnejo z g. Gabrščekom in dr. Tumo. Prav to jim bo najbolj škodilo, ker bo ljudstvo nalašč ustanavljalo zadruga in konsumna društva. V izgled nam bodi Kranjsko, kjer se konsumna društva množijo kakor gobe in sicer radi trgovcev, ki so potegnili se „Slovenskim Narodom“.

Ako si hočejo tedaj trgovci sami sebi pomagati, naj se oklenejo krščansko-socialne organizacije! S tem si pridobe dvojno korist: Rešijo se tujega kapitala, ob enem pa zabranijo suovanje konsumnih društev, ki bi bilo na ta način marsikje nepotrebno. Ako imamo pravega in poštenega trgovca v vasi, je konsumno društvo brez namena!

Dalje! Pravijo, da bi zadruga onemogočile, da bi kdaj zmagali Slovenci v „trgovski in obrtni zbornici“ v Gorici. To pa je le pesek v oči! Nasproti laškemu kapitalu in laškemu trgovstvu ne bodo slovenski posamezniki na Goriškem nikdar zmagali. Pač pa bi zadruga lahko ukrotile laski kapital! V izgled nam bodi krojaška zadruga. Ako bi vsi časopisi slovenski krojaško zadrugo v Gorici priporočali, bi se v kratkem času morale zapreti vsaj dve tretjini tujih, nam nasprotnih trgovin. Ko bi se to zgodilo, tedaj bi se se le začelo pravo delovanje krojaške zadruga. Bogata krojaška zadruga bi nastavljala in zalagala nove slovenske trgovce po mestu in deželi!

Iz vsega je razvidno, da sta g. Gabršček in dr. Tuma popolnoma na krivi poti. Upamo pa, da se dajo nasprotja med nami in njimi v tem oziru še poravnati.

Mrtva roka. G. A. Gabršček je posnel iz tujih časopisov, da znaša premoženje katoliške cerkve v Avstriji 509.416.968 gl. Od tega priče na ljubljansko škofijo 13.589.281 gl., na Goriško pa 3.061.828 gl. Potem pa hudomušno pristavi („Soča“ št. 95 l. 1899.): „Ej, same obresti tega celikanskega kapitala zadostovale bi, da se zveča vsem nižim duhovnikom in vsem učiteljem plača na dostojno višino“.

G. Gabršček se je nekoliko prenglil! V teh svotah je namreč uštedo tudi cerkveno zidovje, altariji in druga cerkvena oprava. Ako odštejemo to, ostane prav malo.

Čudno pa, da je g. Gabršček iztaknil bogastvo v katoliški cerkvi. V vsaki številki „Soče“ čitamo o židovih. „Soča“ povzdiguje židove črez mero. Sam Luzzatto mora biti vesel! O židovskem neizmernem bogastvu pa ne najdemo v „Soči“ niti besede. En sam žid na Dunaju je izkazal premoženje, ki znaša 800 milijonov gl., t. j. za tri milijone več, nego znašajo vsi cerkveni židovi, vsi altariji, vsa oprava in vse cape resoljne cerkve v Avstriji. Dunajski Rothschild ima na leto 15 milijonov dohodkov, t. j. za dva milijona več, nego znaša vsa vrednost cerkvenega premoženja na Kranjskem.

Oh, g. Andrejec, kako bi se midva mastila pri teh ogromnih židovskih svotah! Ne bošite tedaj več hudi na sv. cerkev, ki še te male drobtinice, katere ima, deli z ubogimi!

Socijalistični kongres v Parizu je po dolgem pregovarjanju sklenil sklep, s katerim je omogočeno Millerand-u, še nadalje ostati minister. Izrekli so se, da izjemoma nastanejo okoliščine, v katerih je socijalistom možno udeležiti se meščanske vlade. Tako Millerand ostane še minister, ter bo za masne dnevnine potoval po Franciji in sodrugom bratski stiskal roke. To ga ne stane več, kakor tu in tam par novih rokavic, katere pa si minister že lahko omisli.

Petrolej podražujejo. Cena petroleja je poskočila od novembra za 50 vin. na kvintal. Od avgusta sem so petrolej podražili za 1 krono 90 vin. To so provzročili karteli petrolejnih baronov, katerim je ljudstvo izročeno na milost in nemilost.

Naša Društva.

Vabilo trtorejcem Da se olajša nasadba novih vinogradov na ravnih zemljiščih naše dežele, bo c. kr. kmetijsko društvo v Gorici prosiycem brezplačno posojalo potrebno orodje za razoranje zemlje, to je plug za globoko oranje in pa plug za spodnjo plast, iz Sachove tvornice v Lipskem.

Kdor želi uporabljati to orodje naj se do 30. januarja tega leta z dotično prošnjo obrne do kmetijskega društva. V njej naj pové, koliko svetá hoče razorati, v katerem kraju ali v kateri občini leži dotična parcela in pa kake vrste trt misli saditi.

Po številu prosiycev, po njihovem bivališču in po površju zemljišč, koja bo razorati, določi c. kr. kmetijsko društvo, po kateri vrsti se bode oddajalo orodje na posodo, in obvesti o tem vsacega prosiyca.

Stroške za prevažanje orodja iz Gorice ali iz drugih krajev te dežele do doma tistega prosiyca, katerega zadene vrsta plača on sam in je tudi odgovoren za to, da se ohrani orodje ter preskrbi na svoje stroške potrebne poprave. Orodje se izroči proti redni pobotnici in se bo moralo povrniti v določenem obroku na društvenem sedežu v Gorici, razven slučajev, če društvo drugače odloči v korist prosiycem.

Tisti prosiyci, ki se oglašijo po 30. januarju t. l., vzamejo se v poštev še le, kadar bo končana prva vrsta; sicer pa se opaža, da velja vabilo za celo leto in ker ima društvo dvojno orodje, daje to vedno na razpolago trtorejcem, ki se za nje oglašijo in katerim se razposodi tudi po vrsti. Vsekakor pa se priporoča naj tisti, ki se za to zanimajo, čim brže podajo svoje prošnje, da ne nastanejo zamude, vsled katerih bi se delo ne moglo opraviti ob ugodnem času.

C. kr. kmetijsko društvo v Gorici dne 1. januarja 1900. Predsednik: Coronini.

Za Alojzijevešce: Občina Solkan za šolsko leto 1899/1900 podarila: 327 kg. krompirja, 281 kg. turšiče, 74 kg. fižola, 33 kg. ječmena in v denarju 64 kron 80 v.; preč. g. Ivan Kolavčič 50 kron, vlč. g. Jos. Mašera 100 kron, g. Julijana Geyer 20 kron, Dr. Nik. Tonkli 20 kron, monsieur Štefan Katol 20 kron, č. g. Jos. Kosovel 10 kr. Bl. gospica Favstina Hadrova eno posteljo.

Hvala in slava vrli občini Solkanski, in vsem plemenitim dobrotnikom Bog obilo povrni!

Srečkanje v prid "Solskemu Domu" dne 31. dec. je imelo jako dober uspeh. Čistega dobička bode nad 1800 kron! Prodali so 4.500 srečk.

Za „katolsko slovensko delavsko društvo“ so darovali! Bl. g. Jernej Kopač, svečar 10 kron, č. g. Ignacij Valentič 10. kron.

Vsem dobrotnikom Bog stotero povrni!

Redni občini zbor društva „Naša Braza“ v Ljubljani za leto 1899 se bo vršil dne 14. januarja 1900 dopoldne ob 11. uri v Trstu v „Slavjanski čitalnici“ s sledečim vspeedom:

1. Nagovor predsednikov.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Sklepanje o poročilu načelstva.
5. Volitev treh pregledovalcev računov.
6. Eventualni predlogi in sklepi o njih.

Načelstvo.

Za Božičnico v Šolskem Domu so darovali: 200 K. vitez Jos. Gorup na Reki; po 40 K.: grof Alfred Coronini in neimenovan dostojanstvenik; po 20 K.: dr. Ant. Gregorič, dr. Jožef Gabričič in Krojaška zadruga; po 10 K.: prelat Filip, dr. Franko, gospa Galievšek, gospa Pavlina Pajkova, dr. Andr. Pavlica, dr. Jos. Pavlica, dr. Ant. Primožič (in posebej še 10 K. za vrtec v Pevmi), dr. Stanič, dr. Tuma, baron Winkler in dr. Zigon; po 6 K.: dr. Kerševani, trgovec Ant. Kuštrin, dr. Kos, gospa dr. Lisjakova, gospa dr. Rojčeva, gospa Ana Strekeljeva in dr. Nik. Tonkli; po 5 K.: Val Kumar; po 4 K.: mons. Bensa, Peter Birsa v Rabatišča št. 5, plem. Ilijašević, svečar Jernej Kopač, trgovca Kopač-Kutin, trgovec Ant. Koren, dekan Jos. Košatka in M. P.; po 3 K.: S.P.A.; po 2 K.: Mons. Katol, dr. Sedež in vitez dr. J. Tonkli; po 1 K.: mons. Abram, Novič Katarina in vrla učiteljica Š. d. — Usnja so podarili Hausner-Lokar, Jakil Andrej, Jakil Franc,

Casagrande Karol, Scalettari J. Culot J. Scalettari Jvan, Faganel Miha in neimenovana C. in L.

Obleke so poslali: Breščak Anton, trgovec s pohištvo, velik zavoj platna (in posebej še 4 K. za vrtec v Pevmi), Krušič Anton, krojaš. mojster, 2 metra prav dobra volnenega sukna, Novič Franc štiri pare hlač in Vodopivec Franc 72 nosnih rutic, vikar Čigon Karol 32 molitvenikov. Likar Gaspar 7 molitvenikov, peres škatelj in pisank, Klobučarja Fon in Pik mnogo klobukov in kap. Gospa M. dr. Rojčeva dve košari sladčič in kolačev, Drašček Karol 200 velikih in okusnih kolačev, Gril Jak 100 maslenih kolačev in Grbec Jakob tudi veliko kolačev. Gospa Legissa-Tastl, predsednica društva v obrambo tičev in drugih živali, 1000 listkov, s kojimi se učenci in učenke zavežejo, da bodo lepo ravnali s tiči in tudi z drugimi živalimi.

Dne 22. decembra popoldne ob treh obdarili so se vsi marljivi in ubogi otroci treh otroških zabavišč in ljudske šole „Solskega doma“. Obdarovanih je bilo 525 otrok in so prejeli 47 klobukov in 4 kape, 78 jopičev, 85 hlač, 16 srajc, 79 parov čevljev, 4 velike rute, 72 nosnih rutic, 110 kril, 14 krilic in 38 predpasnikov; 39 molitvenikov, mnogo peres, risal, ročnikov, pisank i. t. d. Otroci premožnejših roditeljev v otroških vrtecih dobili so pa primernih igrač. Potem so se razdelili kolači in sladčiče mej učence nižjih razredov in otroških zabavišč, mej bolj odrasle otroke pa porazdelili so se od gospe Legissa-Tastl podarjeni listeki.

Šolsko vodstvo se v imenu obdarovane šolske mladine iskreno zahvaljuje vsem. p. n. dobrotnikom in dobrotnicam za prejete darove. Bog povrni!

Odgovorni urednik in izdajatelj: I. Bajt. Lastnik: Konsorcij „Primorskega Lista“. Tiska: Hilarijanska tiskarna.

Posamezne številke „Primorskega Lista“ se dobivajo v tobakarnah v šolskih in nunskih ulicah po 5 kr ali 10 vin.

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Vetturini, glavni vhod v gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, gosposka ulica števil. 14, blizu lekarne Gironcolijeve.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po Nemškem slogu odlikovanih Črnigojevih delavnic v ulici Pontenuovo in via Leon, katere so lepše in ukusneje izdelane in ceneje od Dunajskih in Budapeštanskih twaren. Ostalo pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov.

Sprejema se naročila in izdeluje po izbiri obrisa najceneje in v najkrajšem času.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okviji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z traja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave z žimami in platnomna izbira ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Likvidacija

tvrdke „Tipografia Ilariana, consorzio registrato a garanzia limitata a Gorizia“, je bila sklenjena pri občnem zboru imenovane zadruge dne 27. julija t. l. — Likvidacija je poverjena načelnstvu, do katerega naj se torej obrnejo upniki zadruge.

V Gorici, dne 31. oktobra 1899.

Načelnstvo tvrdke:
Tipografia Ilariana,
consorzio registrato a garanzia limitata
a Gorizia.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v GORICI,
Gosposka ulica št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas
v naj večji izberi,

kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce Jäger itd.

VSE PO NAJNIZJIH CENAH.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne Postrežba poštena.

VINARSKO IN SADJARSKO DRUŠTVO ZA BRDA

v GORICI.

Prodaja naravne in pristne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih briskih vin: burgundeca rizinga, modre frankinje in drugih vin.

DESERTINA VINA

Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini št. 20.

Občudovanje

vzbujajo naše najizvrstnejše

švicarske, črnojeklene ure,

remont sar, katere je možno na sekunde natančno vpraviti. Naše ure izgledajo vedno elegantno, ker je delo najpreciznejše, z pozlačenim robom, pravo zlato-double, z najnovejšimi, po novi fazoni narejenimi kazalci, česar so bile že mnogokrat odlikovane.

Vsaka ura je zaznamovana z tvrtkinjo znamko garancije, je jako trpežna, ter neobhodno potrebna gospodom na deželi, vojakom, uradnikom i. t. d.

Vsakdo, če ima tudi zlato uro, dene to na stran in rabi našo črno uro.

Cena samo 6 gl. brez vsih drugih troškov.

Ura z poljubno zlato (pravi double) črko (kakor risanka) 7 gl. 50 kr. odprta črnojeklena ura za dame po 7 gl. 50 kr. Zlate double verižice za gospode ali dame po 1 gl. 50 kr. — 3 gl. — Razpošiljajo se po povzetji.

Pismena znanka 10 kr., za dopisnico 5 kr.

Commandit društvo. Etablissement d'horlogerie. Basel. F. Genf (Švice).

Zaloga, katere odjemalci so najvija aristokracija.

